

บันทึก

เรื่อง การเกี่ยวกับการแต่งตั้ง “เจ้าพนักงานตรวจเรือ” ตามพระราชบัญญัติ  
การเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม  
โดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕

กรมเจ้าท่าได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๕๐๓/๐๔๑๓๑ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงคมนาคมได้ออกประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พระพุทธศักราช ๒๔๗๗ แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมเจ้าท่า ตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือ เป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ให้มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ตรวจเรือและออกใบสำคัญรับรองการตรวจเรือตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๒ ทวิ มาตรา ๑๖๒ ตรี มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๑๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕ แต่เรื่องนี้เมื่อเจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่าได้พิจารณามาตรา ๑๔<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พระพุทธศักราช ๒๔๗๗ ที่บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ และการตั้งเจ้าพนักงานให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วยและให้ระบุให้ชัดเจนว่าผู้ได้รับการแต่งตั้งมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่เพียงใด ประกอบกับมาตรา ๓<sup>๒</sup> แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระ

๑โปรดดูเอกสารแนบท้าย

๒มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม และให้มีอำนาจตั้งเจ้าพนักงาน ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมหรือกิจการอื่น เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

เจ้าพนักงานที่ได้รับแต่งตั้งตามมาตรานี้ ให้ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมเจ้าท่า และการตั้งเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย และให้ระบุให้ชัดเจนว่าผู้ได้รับแต่งตั้งนั้น มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่เพียงใด

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

๓มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

๑ล๑

๑ล๑

“เจ้าพนักงานตรวจเรือ”หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้

พุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕ ที่บัญญัติว่า “เจ้าพนักงานตรวจเรือ” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้ โดยตลอดแล้ว มีความเห็นว่า เดิมการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน เช่น เจ้าพนักงานตรวจท่า เจ้าท่า รวมทั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือนั้น เมื่อพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีผลใช้บังคับแล้ว (ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๗๗ เป็นต้นไป) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมมีอำนาจแต่งตั้ง แต่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ชัดเจน ตามมาตรา ๑๔ ต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕ มีผลใช้บังคับ (ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๒๕ เป็นต้นไป) การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือได้ถูกบัญญัติไว้ต่างหากโดยเฉพาะและมีได้บังคับให้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาแต่ประการใด ฉะนั้น จึงเห็นได้ชัดแจ้งว่า แม้ว่าการแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือจะเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเช่นเดียวกับการแต่งตั้งเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานตรวจท่าฯ ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ก็ตาม แต่การแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือไม่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาดังเช่นการแต่งตั้งเจ้าท่าหรือเจ้าพนักงานตรวจท่าฯ เนื่องจากจะต้องเป็นการแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ.๒๕๒๕ เพียงมาตราเดียว แต่จะแต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ ต่อไปอีกไม่ได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่าจึงมีความเห็นว่า ประกาศกระทรวงคมนาคมดังกล่าวจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย

กรมเจ้าท่าจึงขอหารือปัญหา ๒ ประการดังต่อไปนี้ ต่อคณะกรรมการกฤษฎีกาคือ

๑. ความเห็นในเรื่องการแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือของเจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่า ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ จะถูกต้องหรือไม่

๒. เจ้าพนักงานตรวจเรือที่ได้รับการแต่งตั้งโดยชอบตามกฎหมาย แต่ภายหลังได้ถูกทางราชการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่น เช่น เจ้าหน้าที่บริหาร เป็นต้น โดยพ้นจากความเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือ กรมเจ้าท่าจะออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่บริหาร ซึ่งเดิมเคยดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือ ปฏิบัติหน้าที่เจ้าพนักงานตรวจเรือชั่วคราวอีกหน้าที่หนึ่ง จะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะการเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือต้องได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีฯ แต่ในกรณีนี้มิได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีฯ แต่ประการใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคมและกรมเจ้าท่า) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. สำหรับปัญหาประการแรก เห็นว่า ความเห็นของเจ้าหน้าที่กรมเจ้าท่าที่ว่า

ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๖ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๔<sup>๕</sup> แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ เป็นประกาศที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือต้องอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๓<sup>๖</sup> แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ เพียงมาตราเดียวโดยไม่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา นั้น เป็นความเห็นที่ไม่ถูกต้อง เพราะว่า มาตรา ๓ ดังกล่าวเพียงแต่บัญญัติความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงานตรวจเรือ” ไว้ว่า หมายถึงผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนการแต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือ นั้น รัฐมนตรี ฯ ต้องใช้อำนาจตาม มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ มาตรา ๑๔ วรรคสอง บัญญัติไว้โดยเฉพาะ กล่าวคือต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา และต้องระบุให้ชัดเจนว่าผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นมีอำนาจปฏิบัติหน้าที่เพียงใด

๒. สำหรับปัญหาประการที่สอง เห็นว่า มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ ฯลฯ (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้บัญญัติความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงานตรวจเรือ” ไว้ว่า หมายถึงผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งให้มีหน้าที่ตรวจเรือตามพระราชบัญญัตินี้ ฉะนั้น เจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ จะต้องได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเท่านั้น และรัฐมนตรีก็ได้ออกประกาศตาม มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ แต่งตั้ง “ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมเจ้าท่า ตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือ” ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ ก.พ.กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ” ฉะนั้น เมื่ออธิบดีกรมเจ้าท่าแต่งตั้งให้ข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดกรมเจ้าท่า ผู้ใด ให้ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือ ข้าราชการผู้นั้นก็เป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ตามที่รัฐมนตรีประกาศแต่งตั้ง แต่เมื่อข้าราชการผู้นั้นถูกอธิบดีฯ แต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งอื่น เช่น ตำแหน่งเจ้าหน้าที่บริหาร เป็นต้น แล้ว ก็พ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย ฯ เพราะมิได้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งตามประกาศกระทรวงคมนาคมดังกล่าวอีกต่อไป ฉะนั้น การที่อธิบดีกรมเจ้าท่าออกคำสั่งให้ข้าราชการผู้นั้น ซึ่งเดิมเคยดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือแต่ถูกย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นแล้ว มาปฏิบัติ

<sup>๕</sup>โปรดดูเอกสารแนบท้าย

<sup>๖</sup>โปรดดูเชิงอรรถ (๒) หน้า ๑

<sup>๗</sup>โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓) หน้า ๒

<sup>๘</sup>โปรดดูเอกสารแนบท้าย

หน้าที่เจ้าพนักงานตรวจเรือชั่วคราวอีกหน้าที่หนึ่ง ย่อมไม่มีผลให้ข้าราชการผู้นั้นเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทยฯ เพราะมิใช่เป็น “ข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมเจ้าท่า ตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือ” ตามประกาศกระทรวงคมนาคมดังกล่าว

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๓

(สำเนา)

ประกาศกระทรวงคมนาคม

เรื่อง แต่งตั้งเจ้าพนักงานตรวจเรือ

ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ สังกัดกรมเจ้าท่า ตำแหน่งเจ้าพนักงานตรวจเรือเป็นเจ้าพนักงานตรวจเรือตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ให้มีอำนาจปฏิบัติหน้าที่ตรวจเรือและออกใบสำคัญรับรองการตรวจเรือ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖๒ มาตรา ๑๖๒ ทวิ มาตรา ๑๖๒ ตริ มาตรา ๑๖๓ มาตรา ๑๖๔ และมาตรา ๑๖๔ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๒๕ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๖

(ลงชื่อ) พลเรือเอก อมร ศิริกายะ

(อมร ศิริกายะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม